

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre .. 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyed évre .. 3 kor.

*
 A lap szerkesztéséhez küldendő anyagok a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitóléc sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás fogadják
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Egy sajtó seb.

Zombor, 1902. április hó 28.

Zombor város tisztviselőinek nevéseképpen silány s a megélhetést sem biztosító fizetése régi sebé az adminisztrációnak. Annaira sajtó már ez, oly súlyos és nyomasztó anyagi helyzetbe sodorta tisztviselőinket, hogy a gyógyítás elől a közérdek nagy veszélye nélkül kitérni többé nem lehetett. S valóban az a nagy arányú akció, mely városunkban, mint ismeretes egyéb téren megindult, csonka maradt volna, ha a közigazgatási funkciók végzőinek, tehát azoknak, akik a város életét vezetik, dotációját új alapokra nem fektetjük.

Zombor város törvényhatósága még 1901. évben kimondotta a tisztviselők fizetése felemelésének égető szükségességét. 17 tagú bizottságot küldött ki javaslatra. Ezen nagybizottság kebeléből egy 5 tagú bizottságot választott: Gozdu Elek (elnök), Szondy Mátyás, dr. Grüner Samu, Falcione Gusztáv és Balogh Ernő személyében. Az ötös bizottság elkészülvén munkálataival, azokat a hó 26-án mutatták be a nagybizottságnak.

Alább közöljük egész terjedelmében a jól megindokolt memorandumot, melyet a nagybizottság bizonyos módosításokkal elfogadott s legközelebb a közgyűlés elé fog terjeszteni.

Sajnos, hogy a kiküldöttek nem ajánlhattak oly mérvű emelést, mely az egyes tisztviselői állásoknak teljesen megfelelő lenne s csak addig mehetek, hogy a célt megközelíthessék. Ámde nem járhattak el másként, mert elvként állították fel, hogy a fizetés felemelés kérdésének adó-emelés, tehát a polgárság megterhelése nélkül kell kereszttülvitnie. A nagy értekezleten, melyen jelen voltak: Gozdu Elek, dr. Drakulits Pál, Györfy Géza, dr. Grüner Samu, Konyovits Dávid, Szondy Mátyás, Vujits János, Bittermann Nándor, Donoszlovits Vilmos, Paul Kálmán, Frey Imre, Veszeloovszky Péter, Karakásevits Milivoj, Balogh Ernő bizottsági tagok, egyhangú lelkesedéssel karolta fel az eszmét s bírálta meg ala-

posan a felvetett kérdést. Az előterjesztett memorandum érveinek sulya alatt valamennyien elismerték, hogy a beszüntetni javasolt állások, amelyekből évi 9000 korona megtakarítás lesz eszközölhető, tényleg feleslegesek s hogy azokat a fizetés emeléstől függetlenül is be kellene szüntetni.

Örömmel konstatáljuk, hogy a mi hang az ötös bizottság javaslata ellen emelkedett, az mind ezen bizottság takarékoskodására vonatkozott. Természetesen azonban, hogy az ötös bizottság propositójának realitása érdekében másképp el nem járhatott.

A nagybizottság egy lényeges ponton tett változtatást, ezt is a tisztviselők javára. Ugyanis a javaslat úgy szól, hogy a felemelt fizetések hatálya csak 1904-ben a tisztújításkor kezdődjék, addig pedig a tisztviselők a régi fizetés mellett csak pótlékot kapjanak. Dr. Drakulits Pál indítványára azonban, melyhez valamennyien szívesen hozzájárultak, a nagybizottság azt a javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy a fizetés felemelés hatálya ez év május vagy június havától kezdődjék, az illető állások beszüntetése azonnal kimondassék — természetesen 1904-től kezdődő joghatállyal.

A fizetés rendezés ügyében igen nagy érdeme van Gozdu Eleknek, az ötös bizottság elnökének, aki az ügy mélyéig ható éleslátással, minden részletre kiterjedő tanulmányozással s kitűnő gyakorlati érzékekkel adott irányt a tárgyalásoknak és az ezek eredményeként elkészült memorandumnak.

Nem kételkedünk abban, hogy a törvényhatósági bizottság magáévá fogja tenni a propositiót, megadván ez által a lehetőséget arra, hogy Zombor városának egy sajtó sebe meggyógyulhasson s ennek a városnak hivatása magaslatán álló és tisztességesen fizetett tisztikara legyen.

A kiküldött bizottság memorandumja a következő:

Tekintetes bizottság!

Tisztelettel alulírottak megbizattunk az iránt, hogy a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésének a közgyűlés által elvből már kimondott rendelkezésére a részletes előmunkálatokat készítsük el és erre nézve javaslatunkat a tekintetes bizottságnak előterjesszük.

Ezen megbízás folytán első sorban vizsgálat alá vettük a városi tisztviselők és alkalmazottak jelenlegi anyagi helyzetét és azon szomorú tapasztalatra jutottunk, hogy az jelenleg tarthatatlan s hogy a tisztviselő ha a családság és erkölcsi süllyedés posványába elmerülni nem akar, családjával együtt a nélkülözés keserű kenyerét enni és szigorú feltételek mellett nyert hitelet kiaknázva az adósságok bénító terhével küzdeni kénytelen.

Hozzájárul ehhez még azon a város köztgyeire is nagy befolyással bíró körülmény, hogy a jelenlegi pártatlan csekély javadalmazás mellett egy-egy megtrúllt állásra pályázó nem jelentkezik, mit bizonyít azon halatlanság és példátlan eset is, hogy az úresedésben levő tanácsnoki állást egy az ügyvédi kamarába bejegyzett és gyakorlatot folytató ügyvéd helyettesként tölt be. Mindezen körülmények igazolják azt, hogy a fizetésrendezés immminens szükségét képez.

Ezen kérdés megoldásánál az egyes állásoknak megfelelő létminimumot vettük alapul és tekintettel voltunk a befektetett nevelési tőkére, sajnos azonban, hogy az ezekkel együttes igények teljes kielégítéséről ezidőszert le kellett mondanunk, mivel a város jelenlegi anyagi helyzete ezt meg nem engedheti és így, hogy mégis munkálatainkból gyakorlati eredményt méríthetünk, kénytelenek voltunk az emelést szerényebb alapokra fektetve oly arányt és illetve módot javaslatba hozni, mely a város anyagi érdekeinek szemmel tartásával kereszttülvitendő és elfogadható.

Ennek folytán az általunk tervezett emeléseket a jelenlegi viszonyokkal szembe állítva a következőkben javasoljuk megállapítani:

A városi tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet, rendőrök, hajduk és egyéb alkalmazottak fizetése tekintetében a tervbe vett fizetésfelemelés a következő:

Polgármester eddigi javadalma 4800 korona, jövőben 5000 kor. fizetés, 1000 kor. lakbér, 1200 kor. pótlék.

Négy városi tanácsos eddigi javadalma egyenként 2600 kor. volt, jövőben az első tanácsos h. polgármester javadalmazása 3400 kor. fizetés, 600 korona lakbér, két tanácsosi állás javadalmazása egyenként 3000 kor. fizetés, 600 kor. lakbér, egy tanácsosi állás javadalmazása 2200 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. (1904. évtől kezdve megszűnik.)

A kir. anyakönyves javadalmazása 600 kor., (az állam 2600 koronát fizetett), jövőben ad a város 400 kor. fizetést és 600 kor. lakbért.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Láiban.

Csak őt, csak őt adjátok oh vissza,
 Elvehettek mindent, mindent tőlem.
 Az ő szíve volt csak hozzám tiszta,
 Mindenki cealt, áztatott, csak ő nem.

Vigyétek el gazdagságom, kincsem,
 A birt, ha van, dicsőségem, nevem;
 Csak mosolya még egy sugárt bintsen,
 Csak még egyet simitsom fejemen...

Fut, menekül, ne bagyjátok, ott van!
 Hurokjátok erőszakkal ide,
 Ha meghalok s szívem végsőt dobban,
 Had csókoljam a lelkem testibe!

Regés.

EGY KÉP.

Egy kopott albumot fedeztem fel a nyáron Illyéknél. Legnagyobb passzióm régi vagy ismeretlen fényképeket nézegetni, — rendszeren az arcvonásokból próbálgatok jellemet tanulmányozni. Egy vézna, beteges kinézésű arc képet nézegettem már jó ideje. Gyönyörű szeme volt. Mindenáron tudni akartam, hogy kicsoda. Illy nem tudta. Papáját kértük meg.

— Oh, ez igen szeretetreméltó ember, de nagy különös is volt!

— Talán mint minden művész!
 — Ó túlzásig vitte. Taval halt meg Olaszországban; igen jól ismertem! Ha érdekel benneteket, mesélek róla, — szólt Illy papája — tán ti is úgy megszeretitek, mint mi, kik ismertük! Nézzétek a szemét! Beune van azokban egész művész lelke!

— Nekem is a szeme tűnt fel! — szóltam.
 Persze kértük, hogy mondjon el mindent erről az érdekes emberről. Mi már előre megszeretjük.

— Szegény francia gyári munkás gyermeke volt. Ugy hat éves lehetett, mikor a gyár igazgatója felle-

dezte benne a tehetséget. Titokban, agyaghulladékból szebbnél szebb ügyesebbnél-ügyesebb dolgokat formált s mikor fölfedezték, el voltak ragadtatva munkái által. A gyár igazgatója el is határozta, hogy kiképezeti. Mindenekelőtt iskoláztatta és 15 éves korában egy hírneves olasz szobrász műtermébe küldte. A mester időközben meghalt, ő magára maradt. Apró szobrokat készített s ha nem is valami fényes árért, de eladta őket, melyekről ő maga tudta legkevésbé, hogy milyen szépek, izlések és mennyire művésziések.

Ekkortájt ismerkedtem meg vele. Mennyi szorgalom lakott e fiuban! Hogy nélkülözött, nyomorgott, dolgozott! Ha valamelyikünk elcsüggött, úgy a lelkére tudott beszélni, hogy meg kellett szavai hatására vigasztalódnia. Vékony hangjával egy garmada bátorságot, egy garmada erőt tudott a lelkebe önteni. „Ha számadásaink nem úgy sikerültek, mint gondoltuk, ha csalódtunk valamely reményünkben, nem kell azért elcsüggednünk! — szokta volt mondani. — Jövönk bizonytalan. Bizzunk, reméljünk!... Az Isten nem hagyja el hivatást!”

De a szerencse csak akkor derült fel rá, mikor egészsége aláasva, az ifjuság javarésze pedig a háta mögött volt.

Pályázatot hirdettek egy milánói szökőkút dízmunkájára, 6000 korona díjazással. Tervrajzot nyújtott be s a munkát neki ítélték. Mikor megtudtam, felkerestem.

„Heureka! — szólt — hiszen tudtam! Az Isten s a művészet nem hagyja cserben a benne bízót!”

Ez a munka aztán új életet öntött belé. De el is foglalta annyira, hogy ezenkívül mást nem is dolgozott. Barátai erőszakkal tudták csak egy-egy rövid időre elvonni munkájától, melytől, mintha hozzánőtt volna, nem tudott megválni. Alig evett. Tea és művészi ihlet volt, amivel táplálkozott.

Mikor azon a katon dolgozott, sivar műterme valóságos művésztanya lett. Fáradtan, kimerülten nézte a már csaknem kész Neptunt. Az a sápadt „tengeristen” nem bagyta nyugton. Megfenyítették Neptunját néhányszor, szinte haragudunk rá: „Te vampyr! A vérvél táplálkozol?... Te vérszopó állat!...”

Ő csak mosolygott. Arca mindig sugárzott a boldogságtól és ha hazája, az ő dicső Franciaországa került szóba,

valósággal átszellemült s oly lelkesedéssel mesélt nekünk róla.

Egyszer azt beszélte el, mit álmodott... Kutja aranybájóvá, a rajta levő alakok pedig csillogó szárnyu angyalokká váltak, akik felkapták őt s vitték magukkal a végtelen világűrbe...

Neptunja főnséges magasztosságban állt egy sziklán. Ha az ember soká nézte, önkéntlenül azt kellett binnie, most és most lép le a szikláról, annyira természetes volt. Egy óriási medence környezte, melynek peremén nymphák, najádok, delphinek kedveskedtek... A munka csodájára özönlött a nép. Ő csak szólanul, boldogan mosolyogva nézte, de nagyon rosszul nézett ki. Figyelmeztettem, hogy most pihennie kell, sokat, talán egy orvossal beszélne. Egész fölbátorodott. Minek neki orvos? Hát mi baja neki? Neki semmi baja, még e héten vissza is utazik Franciaországba. Kért bennünket, jó barátokat, akik sokat voltak nála, maradjunk ott és ne hagyjuk reggel sokáig aludni, mert holnap viszik művét Milánóba. Az este adta nekünk fényképét is. Nagyon jó kedve volt. Egyszerre észbe jutott, hogy világítsuk ki a kutat. „Fény kell Neptunomnak!”

Összehordtunk lámpát, gyertyát, szines mécset s ha tehetők volna bizonyára lehozzuk a napot, holdat, csillagokat az illuminálásához... Neptun ott állt a maga misztikus fehérségében... Ő azonban elégtelenül sóhajtott... „Micsoda világítás egy halhatatlan Istennek!! Többet! Még!! Hozzatok gyertyát: ezret, tízezret... holnap megfizetem!”

Hangja azonban mindig halkabb lett... egyszerre egész elhallgatott, feje visszahanyatlott a diván-párnára...

Epp e pillanatban kapott táviratot, hogy hol veheti fel a 6000 koronát. Mi megilletődve, csaknem kővé dermedve adtuk hírül, szinte kibetetlenül egymásnak, hogy: nincs többé!! Élete csupa küzdelem volt; élt... dolgozott... nélkülözött... remélt... várt türelmesen és meghalt!

Mályva.

A főjegyző javadalmazása 2800 kor. volt, jövőben 3000 kor. fizetés, 600 kor. lakbér. A főkapitány eddigi javadalmazása 3200 kor., jövőben 3400 kor. fizetés, 600 kor. lakbér. A főmérnök eddigi javadalmazása 2400 kor., jövőben 3000 kor. fizetés, 600 kor. lakbér. A főszámvevő eddigi javadalmazása 2400 kor., jövőben 2800 kor. fizetés, 600 kor. lakbér. A tisztí ügyész eddigi javadalmazása 2000 kor., jövőben 2000 kor. fizetés, 600 kor. lakbér. A háziorvos eddigi javadalmazása 2400 kor., jövőben 2500 kor. fizetés, 600 kor. lakbér. Az adópenztáros eddigi javadalmazása 2000 kor., jövőben 2400 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. (1904-től megszűnik.)

Az I. aljegyző eddigi javadalmazása 2000 kor., jövőben 2000 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. A II. aljegyző eddigi javadalmazása 1600 kor., jövőben 1600 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. Az I. alkaptány eddigi javadalmazása 2000 kor., jövőben 2600 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. A II. alkaptány eddigi javadalmazása 1600 kor., jövőben 2000 kor. fizetés, 400 kor. lakbér.

A tisztí főorvos eddigi javadalmazása 1600 kor., jövőben 1800 kor. fizetés, 600 kor. lakbér. A kórházi orvos eddigi javadalmazása 1400 kor., jövőben 1400 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. A kerületi orvos eddigi javadalmazása 1200 kor., jövőben 1200 kor. fizetés, 400 kor. lakbér.

A levéltárnok eddigi javadalmazása 1800 korona, jövőben 1800 korona fizetés, 400 kor. lakbér. Az I. só ellenőr eddigi javadalmazása 2000 kor., jövőben 2000 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. A II. ellenőr eddigi javadalmazása 1600 kor., jövőben 1600 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. (1904. évtől megszűnik.) Két alszámvevő eddigi javadalmazása egyenként 1600 kor., jövőben 1 alszámvevőnek 1600 kor. fizetés, 400 kor. lakbér és 1 alszámvevőnek 1600 kor. fizetés (mely állás 1904. évtől megszűnik.) A II. mérnök eddigi javadalmazása 2000 kor., jövőben 2000 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. A községi bíró eddigi javadalmazása 2000 kor., jövőben 1800 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. (1904. évtől megszűnik.)

A rendőrfelügyelő eddigi javadalmazása 2000 kor., jövőben 1800 kor. fizetés, 400 kor. lakbér és 700 kor. ruha és lótartási atalány. A vágóhídi állatorvos eddigi javadalmazása 1600 kor., jövőben 1600 kor. fizetés és szabad lakás. A közigyám eddigi javadalmazása 1600 kor., jövőben 1800 kor. fizetés, 400 kor. lakbér. A kiadó eddigi javadalmazása 1400 kor., jövőben 1400 kor. fizetés, 300 kor. lakbér. Az iktató eddigi javadalmazása 1400 kor., jövőben 1400 kor. fizetés, 300 kor. lakbér. A gazd. intéző eddigi javadalmazása 1600 kor., jövőben 1400 kor. fizetés, 300 kor. lakbér. A főadótiszt eddigi javadalmazása 1500 kor., jövőben 1500 kor. (1904. évtől megszűnik.) A földadó nyilvántartó eddigi javadalmazása 1600 kor., jövőben 1600 kor. fizetés, 300 kor. lakbér. A mértékhatóság eddigi javadalmazása 1440 korona, jövőben 1440 kor. (1904. évtől megszűnik.)

Öt adótiszt eddigi javadalmazása egyenként 1400 kor., jövőben egyenként 1400 kor. fizetés, 300 kor. lakbér. Két pénztári tiszt eddigi javadalmazása egyenként 1400 kor., jövőben egyenként 1400 kor. fizetés, 200 kor. lakbér. (1904. évtől megszűnik.) Két irodatiszt egyenként 1400 kor., jövőben 1300 kor. fizetés, 200 kor. lakbér. (Ezen állások közül 1 állás 1904. évtől megszűnik.) Ügyészi irodatiszt eddigi javadalmazása 1200 kor., jövőben 1300 kor. fizetés, 200 kor. lakbér. Öt irnok eddigi javadalmazása egyenként 1200 korona, jövőben egyenként 1200 kor. fizetés 200 kor. lakbér. Két irnok eddigi javadalmazása egyenként 1200 kor., jövőben egyenként 1000 kor. fizetés, 200 kor. lakbér. Két végrehajtó eddigi javadalmazása egyenként 1200 kor., jövőben egyenként 1200 kor. fizetés, 200 korona lakbér. Négy negyedmester eddigi javadalmazása egyenként 800 kor., jövőben egyenként 800 kor. fizetés, 100 kor. lakbér. Utbiztos eddigi javadalmazása 1000 kor., jövőben 1000 kor. fizetés, 200 kor. lakbér. (Uti alap terhére.)

Lovas rendőrmester eddigi javadalmazása 840 kor., jövőben 840 kor. fizetés, 100 kor. lakbér. (Ruha, 240 kor. lótartás.) Gyalog rendőrmester eddigi javadalmazása 840 kor., jövőben 840 kor. fizetés, 100 kor. lakbér. (Ruha.) 20 lovasrendőr eddigi összes javadalmazása 12000 kor., jövőben 15200 kor. (Ruha, külön 4800 kor. lótartás.) 25 gyalogrendőr eddigi összes javadalmazása 15000 kor., jövőben 19000 kor. (Ruha.) 6 I. oszt. hajdu eddigi összes javadalmazása 3456 kor., jövőben 4080 kor. (Ruha.) 7 II. oszt. hajdu eddigi összes javadalmazása 3528 kor., jövőben 4760 kor. (Ruha.) 1 dohos eddigi javadalmazása 528 kor., jövőben 680 kor. (Ruha.) 2 kettős kocsis eddigi javadalmazása egyenként 360 kor., jövőben egyenként 400 kor. (Ruha és szabad lakás.) 2 egyes kocsis eddigi javadalmazása egyenként 360 kor., jövőben egyenként 400 kor. 20 drombó eddigi összes javadalmazása 8640 kor., jövőben 10080 kor. 1 hivatalos eddigi javadalmazása 600 kor., jövőben 720 kor. (Ruha.) Két külkezesítő eddigi javadalmazása egyenként 800 kor., jövőben 800 kor. (Együtt 463 kor. 68 fil. lótartás.) 1 vágóhídi szolgáló eddigi javadalmazása 500 kor., jövőben 500 kor. (Lakás, ruha, 1600 kor. lótartás és 40 kor. csizmapénz.) 1 kórházi ápoló eddigi javadalmazás 288 kor., jövőben 300 kor. (Lakás, 120 kor. keresetképt. fent. rovatból, az ápoló és ápolónő együtt 408 kor. 80 fil. élelmezési pénz.) 1 kórházi ápolónő eddigi javadalmazása 240 korona, jövőben 300 kor. (Mint az ápolónál.) 1 színházmester eddigi javadalmazása 300 kor., jövőben 300 kor. Helybátorsági állatorvos eddigi javadalmazása 1200 korona, jövőben 1200 kor. Két könyvelő egyenként 2000 kor. (1904. évtől rendszeresítve.)

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: Különbuzet: jelenlegi fizetés 152340 K, emelt fizetés 189340 K, kiadási többlet évenként az 1904. tisztújításig 37000 K, melyből az uti-alapot 5800 K, terhelés így a házipénztárra évi többlet baramik 31200 K.

1904. évi tisztújítás után leszámítva a fizetések megszüntetésével felmerülő kevesletet 18840 K-t a hozzáadva a 2 új könyvelői állást 4000 K) és a megszünt állások utáni nyugd. 7000 K) 11000 K-t leszámítva az uti-alapot terhelő 4200 K-t a házipénztárt a jelenlegi fizetéseknel évenként 29560 koronával több terheli.

Ezen emelések jogosságát indokolják a következők: A polgármester, mint a város első tisztviselője állásából kifolyólag kell, hogy életviszonyait akkép szabályozza, hogy állásának tekintélyéhez mérten megje-

lenhessék mindenütt, hova hivatása utasítja s épen ennek díszéből kifolyólag reá sulyosabb kiadások hárulnak, mint a többi tisztviselőkre és polgárookra s emellett sok oly reprezentatív kiadása van, melyeket fel nem számíthat és így azok részére soha meg nem térülnek.

A tanácsnoki s az azzal egyenrangú állások szintén magukkal hordják azon kötelezettséget, hogy az azokat betöltő egyének társadalmi állásuknak megfelelő körben mozogjanak, családjukat a legszükségesebb társadalmi kötelezettségektől el ne vonják s jelenlegyenek ott, hová őket tekintélyes állásuk szólítja. Mihez jelenlegi fizetésük csekély s ha mégis ezen kívánalmaknak eleget tenniök kell, hátuk mögött áll az anyagi zavarok ijesztő réme.

A többi állások, ha társadalmi kötelezettséggel nem jarnak is, megkivánják azt, hogy a tisztviselő anyagi gondoktól menten legalább annyi jövedelemmel bírjon, hogy családjának biztosíthassa a tisztességes megélhetést, hogy gyermekeit megfelelően nevelthesse és belőlük a társadalomra hasznos egyéneket és ne proletárokat neveljen.

Ezeknek elérhetésére azonban a jelenlegi javadalmazás oly csekély, oly nevésgélesen csekély, hogy nemcsak az állami tisztviselők jelenlegi és annál kevésbé a terbe vitt fizetésénél tetemesen alacsonyabb, hanem a többi hasonló anyagi viszonyok között levő városokéival nemcsak hogy arányban nem áll, hanem azokon tetemesen alul marad.

Mindezek folytán javaslatunk konkluziója innét csak az, hogy a lehetőséghez képest a fizetések legalább oly arányban emeltesse, mint a hogy azt fentebbi kimutatásunkban javasoltuk.

Ezen javaslatunk szerint a jelenlegi 152,340 koronával szemben az általunk javasolt emelési arányban a tisztviselők és alkalmazottak fizetésére fordítandó évi összeg 169,800 koronát tenne ki, vagyis az évi kiadási többlet 17,460 korona lesz.

II.

Megállapítván a szűkségletet, most már azon kérdés merülne fel, vajon a felmerült többlet honnan és miképp volna fedezhető? E tekintetben a bizottság a következő megállapodásra jutott:

1. Vizsgálataink során utalt meggyőződésre jutottunk, hogy a többi hasonló lakosság városok viszonyait figyelembe véve egy 29,000 lakossággal bíró város ügyeinek igazgatására egy 61 tagból álló tisztikar sok és aránytalanul nagy. Es bár a bizottság belátja azt, hogy a folyton szaporodó munkálatok a tisztikar fokozottabb munkálkodására serkentik, még mindig túlságosan magasnak tartja a tisztviselő létszámot.

Ennek folytán szükségesnek és megkívántnak tudja és állítja egyes állásoknak okvetlen megszüntetését, mit akkor is javaslatba hozna és határozottan meg kívánna, ha fizetésemelés nem forogna szóban.

Tekintettel arra, hogy az összes adminisztratív teendők kevésbé irányulnak arra, hogy a tisztviselők az egyes ügyek elintézéséül a felekkel való hosszabb tárgyalás után kötelezvék a megfelelő határozatok hozatalára s így az ügyeknek mintegy 90 százaléka inkább levelezési munka, mint inkább ténymegállapítások és érdemleges határozathozatalok és ennek folytán a felekkel való érintkezés és az ügyek hosszadalmas tárgyalása nélkülözhetetlen, a nagyszámú tisztikar fenntartása épenséggel nem szükséges.

Ezek folytán egy tanácsnoki, adópenztárosi, az adóellenőri, egy alszámvevői, közigyámi, főadótiszt, mértékhatóság, két pénztári tiszt és egy irodatiszt állás volna beszüntetendő.

Ezeknek megszüntetését a bizottság szűkségesek tartja a következő okokból:

a) A tanácsnoki állás, mely jelenleg is turesdesben áll s mely jelenleg is egy gyakorlatot folytató ügyvéd, mint helyettesül töltötte be, ki esetleg könnyű szerrel látja el, hogy hivatalos működése betekint alig egy napot vesz igénybe. Működése jórészt rendes formaszertani és irkapitkötéséből álló munka (mint gyami számadások feltlviszsgálata, adas-vevési szerződések jóváhagyása, gyámkirendeles, árvtári kölcsönök előadása, bagyatekők véglegzése), melyek mind könnyű szerrel csakis nevek és számok bejegyzésével elintéztetők s közöttük érdemleges és körültekintést igénylő munkák alig vannak.

Erre különben világot vet azon körülmény, hogy az 1901. évben beérkezett 4116 ügydarab közül csak 850 volt oly természetű, mely fontosabb intézkedést igényelvén, érdemleges vagyis ülési tárgyalás alá került, mely szám pedig egy tisztviselő munkakörét egyáltalán nem tölti be s ha az mégis egy külön tanácsnokra bízatrák és az állás továbbra is fenntartnék, ugy ezen állás fenntartása a szó legteljesebb értelmében a „sine cura“ jellegével bírna.

Ezen adatokat a bizottság a bárki által bármikor megtekinthető adatokból merítette. És így ezen ügykör a fenmaradó 3 tanácsnok közül olyannal töltendő be, ki az árvászeki előadói álláshoz megkivánt törvényszerű képesítéssel bír. Ennek előfeltétele lévén természetesen az, hogy az állás oly javadalmazással láttassék el, hogy arra egy a szűkséges képzettséggel bíró egyén pályázni érdemesnek tartsa.

b) Az adópenztári állás megszüntetése a pénztárkezelési szabályrendelet megalkotása és a pénztárak egyesítésének elhatározása folytán amugy is megszüntethető s itt csakis a személykérdések rendezése van hátra, hogy a szabályrendelet végleg életbeléptessék.

c) Ugyanez áll az egyik ellenőri és két pénztári tiszt állásra néve is.

d) A második alszámvevői állás fenntartása is felesleges és indokolatlan. Ugyanis a második alszámvevő számviteli dolgokkal csak annyiban foglalkozik, hogy az utadó könyvelésért és kivetésért viseli, mely munkálatok pedig városrészenként az illető városrészes adótisztjei által a többi adókirovési munkálatokkal egyöntetűleg könnyen elvégezhetőek annyival is inkább, mert az adótisztek az év legnagyobb részét majdnem munka nélkül töltik el.

Mindezen adatokról a munkabeosztás betekintése után győződött meg.

e) A közigyámi állás beszüntetését indokolja az, hogy oly kevés teendője van, hogy az ezen állás javadalmazásával épenséggel nem áll arányban. Gyám javaslatbáhozások, gyámollak nyilvántartása és egy pár évenként megejtendő jegyzőkönyvi tárgyalás képezik munkakörét. Hogy példával szolgáljunk: az 1901. évben a közigyámi iktatóba beérkezett összesen

171 darab. Ebből 87 darab volt olyan, mely érdemleges intézkedésre (jegyzőkönyvi kihallgatásra) irányul, 35 drb volt gyámjavaslat, a többi pedig kiskorúak nyilvántartásba vételének elrendelése.

Ezen munkamennyiség távolról sem közelíti meg azon munkásságot, melyet egy bármily csekély fizetéssel díjazott tisztviselőtől megkövetelni lehet, miért is a közigyámi állás nem egy közönséges díjazott tisztviselő, hanem a közigyámi címmel felruházandó községi bíró, vagy hagyatéki aljegyzővel volna betöltendő.

f) A főadótiszt állás feleslegességét alig szűkséges indokolni. Minden városrészenk megvan a maga külön adótisztje, ki munkáját minden megterhelhetés nélkül könnyen elvégezheti. Mivel pedig a főadótiszt munkája csakis abból áll, hogy az adótisztek munkáját felhívizsgálja és az adóügyi tanácsnoknak approbálás végett bemutatja és így az utóbbiaknak egész teendője csak ellenjegyzésből áll, ép ezért mivel az adóügyi tanácsnok az adóügyeken kívül mi egyébvel sem foglalkozik, ezen felhívizsgálattal az ellenjegyzéssel egyidejűleg maga is elvégezheti s így a főadótiszt állás feleslegességét indokolni annyival inkább nem szükséges, mivel ezen specialitása csakis Zombornak van még; — másutt a szervezési szabályzatok külön főadótiszt állást nem ismernek.

g) A mértékhatóságos állás fenntartásának mellőzését indokolja azon körülmény, hogy ezen külön szervezett állásból kifolyó működés havonként 5-6 koronát, tehát egy évre a legvérmesebb számítás mellett 100 koronát eredményez.

A városi gazdasági intéző amugy sem bokrak teendői mellett ezt a munkát minden különösebb megterhelhetés nélkül elvégezheti annyival is inkább, mert a mértékhatóságos állás állandó segédmunkás van besorozva, ki minden munkát maga végez, s így a mértékhatóságos állás csakis csekély és semmi körültekintést nem igénylő formai munkák báramlanak s így ezen állás ugyancsak sine cura lévén szinte beszüntetendő.

h) Végül a rendőrkapitányságnál megszüntetni tervezett irodatiszt állás, az ott alkalmazott személyzet nagy száma miatt szintén felesleges, annyival is inkább, mert az ezt betöltő egyén agg koránál fogva amugy is vajmi keveset képes dolgozni, munkaeredménye majdnem egyenlő a semmivel és a munkálatok nélküle is teljesen elvégezhetnek.

Ezen állások megszüntetése folytán tehát megtakaríthatnék évenként 16940 korona.

2. A baja-zombor-újvidéki vasuthoz fizetett hozzájárulás 1903. év végével felszabadulván, 1904. évtől kezdődőleg ezen összeg a költségvetésbe a tisztviselők fizetésére szintén felvehető és ezen összegnek költségvetésbe illesztése pótdó számlák emelést nem okoz. Így tehát rendelkezésre áll továbbá 12950 korona, mely ugyancsak e célra volna fordítandó.

3. Ugyancsak felszabadul 1904. év végével azon, a költségeloirányzatokba 50% pótdó keretén belül felvett 10000 korona, mely a vármegye közönségétől megvett régi laktanyák vételára fejében 5 éven keresztül fizetendő, s mely a részletfizetések lejártá után az 50% keretén belül ugyancsak a fizetés emelés céljaira folytatódóan felvehető és így jobbi 10000 korona fog e célra rendelkezésre állani.

4. Az 1899. évet megelőző években évenként 28-29000 korona számítottak le behajthatatlanság címén azon állami egyenes adókból, melyek a községi pótdó kivetésének alapján szolgáltak. Ezen összegek az utóbbi években 48-57 ezer koronában vettek fel és mindennek dacára a kivetett 50% pótdó a város kiadásait nemcsak hogy fedezte, hanem évenként 12 től 1901. évben 39000 korona zárszámadási többlet mutatkozott, melynek tetemes része abból származott, hogy ezen összegek és így a reájok kivetett községi pótdó is tényleg behajtatott, s így a tapasztalás beigazolta azt, hogy a behajthatatlanság jelzett állami adók megállapításánál az előző évek átlaga a rendes számításnak felel meg s az utolsó években felvett többlet mint behajtható után az 50% városi pótdó szintén évi 13-14000 koronát eredményez, úgy hogy az 1. és 4. fedezeti tetelek alatti összegek már magukban is fedeznek minden pótdó emelés nélkül a fizetések javasolt emelését járó évi kiadási többletet, tehát a fizetésemelés bármely időpontban következik be, a megfelelő fedezet mindenkor rendelkezésre álland.

Miután ezeken kimutattuk azt, hogy a fizetéseknek általunk javasolt emelést fedezet tekintetében semmiféle nehézségekbe nem ütközük, áttérünk annak

III.

Életbeléptetési idejére.

Nézetünk szerint a tervezett emelés az 1904. évi február hóban megtartandó általános tisztújításkor volna életbeléptetendő, mikor a megszüntetni tervezett állások a reájok vonatkozó pályázatok kiírásának mellőzésével minden nehézség nélkül megszüntethetők lesznek és az ezeket jelenleg betöltő munkaképes tisztviselőknek alkalom nyujtatni esetleg más állások elnyerésére.

Mint azonban jelentésünk elején említettük, a tisztviselők és alkalmazottak anyagi helyzetének javítása imminens szűkséget képez s így addig is, míg a fizetések végleges rendezése megtörténik: gondoskodnunk kell arról, hogy azok a további anyagi zavaroktól és eladósodástól megmentessenek.

E célból javaslatba hozzuk, hogy egy a tisztviselők, mint a többi alkalmazottak 1902. évi január hó 1-től számítva ezen felemelt fizetéssel egyenlő és havonként felveendő pótlékban részesíttessenek az 1904. évben életbeléptetendő végleges fizetésrendezésig.

Természetesen ezzel összefüggőleg oly fedezetet kell kimutatnunk, mely ismét csak pótdóemelés nélkül az ezzel járó kiadásokat fedezné.

E célra nézetünk szerint a következő összegek volnaak fordítandók:

- a) az 1900. évben egyes bevételi címeknél elért és letétként külön kezelt 16094 korona;
b) ugyancsak 1898. évről hasonlóképp fenmaradt és letétként kezelt 2239 korona;
c) kaszárnya és vágóhídi kölcsönökből fenmaradt és közigyámiileg elkülönítetnek minősített 13233 korona;
d) az 1901. év végéig felmerült és még 1902. évben, valamint 1903. évben befolyandó letéti kamatok, vagyis összesen mintegy 14500 korona;
e) végül a fedezeti rész 4. pontja értelmében a behajthatatlanság jelzett állami adók után befolyandó 50% városi pótdó fejében 25000 korona, vagyis összesen kerek számban kifejezve 70000 korona, azaz hetven-

ezet korona, mely kint 35000 korarra fordítható, fentjavasolt pótlék kifejezve, a pótlék három százaléka

Figyelembe mennyiben az szüntetettének sából kifolyólag

A nyugdíj lebbi tisztjuttatás teher hárul, vagyis többlet 1904. évtől ban hozzászámítva 2 pénztári tisztjuttatás 2 könyvelői dalma és így a vé évi többlet 27

Mely összegek, mint minden pótdóéne

Már most, állásontra helyez állásokat be nem esetben a város A pénztáros a javadalmat s a leszámítva s viszo járó fizetést, az é összeg azonban j gekből szintén fe

Ezekben le még egyszer van nak a meghatározó tisztviselők és a kintetében az a tartásával megáll elfogadni s az e javasolt feltélen gyűlésnek ezek sz jék, hogy a fizetést tisztjuttatást kezd addig is, míg ez mazottaknak a ren alapok és megtak fizetések megfele

Immar felet ezen rendezés szü meg, hogy egy ha fontosabb kötelese jának vezetőit oly gondoktól menten, a nélkülözésektől, léteinek fenntartó

Végül megjeg tárgyalások, behat lás eredménye és oldást nem talál

Miért is ker javaslattelemek elu

A k

Ra T. Képviselő kodifikáció terén tekintetében, soka és nagyobb munk tevékenységről, me haladott állomak és elismerés kérek, ha az eljárás kutasok szellemre tapasztalatok alapj met egypár körbl

En ugy talalom, gyakran a legmoda a külföldi törvényo uk eljárásainkat, nép szokásaira, fli fokára, jogi meggy Neumann Armin s fikációnk nem m az, hogy mi inka korlatilag megfelel jogi teoriák, azo megálló örök igaz példái a mi viszony

Igy történik az, nemely rendelkezé átmenni azért, me a nép eljárai szab és jogérzete alapja kiadott rendelkezé ének el a gyako sommas és bntötöt a mely igénytelen u tikusan bizonyítja.

Kétségtelen a mellőzése, t. i. az eljárásban új tény stadiumában, sőt a hozni, az alperes rendszabály akart pár ezer tárgyalas hogy egy jobiszem diunában uj, a per hozott volna fel; de egyes fogas ügyvéte fel; azt láttam, hog alperes a per eloda azt is, hogy éppen alpereseket védeni ket új körülménye ltták és töltik el a folyton új képek akartak.

ezer korona, mely 1902. és 1903. évekre felosztva, évenként 35000 korona volna minden pótdómelel nélkül arra fordítható, hogy a tisztviselők és alkalmazottak a fent javasolt pótlékban részesíthessék, mit százalékokban kifejezve, a pótlék a fizetések 23%-ának, azaz huszonhárom százalékának felel meg.

IV. Átmeneti intézkedések.

Figyelembe kell most már venni azt, hogy a mennyiben az általunk javasolt állások tényleg megszüntetnének, az ezt betöltő egyének nyugdíjaztatásából kifolyólag mily terhek hármoznak a városra. A nyugdíjazásokat 1904. évtől, vagyis a legközelebbi tisztújítástól számítva a városra évi 5630 korona teher hárul, vagyis ez alapon a megállapítható évi kiadási többlet 1904. évtől kezdve 23090 korona, melyhez azonban hozzászámítandó még az adópengztárnoki, ellenőri és 2 pénztári tisztviselői állás beszüntetése folytán rendszeresítő 2 könyvelői állás 4000 koronában számított javadalma és így a végelegesen ezekben immár megállapított évi többletkiadás 27090 korona.

Mely összeg azonban a II. alatt részletezett összegekből, mint már többször és kifejezetten hangsúlyoztuk, minden pótdómelel nélkül okvetlenül fedezetet nyerend.

V.

Már most, ha a törvényhatósági bizottság azon álláspontja helyrekeredne, hogy javaslatunk ellenére az állásokat be nem szüntetné, vizsgáljuk azt, hogy ez esetben a város közönségére mily teher hármoznak?

A pénztárak egyesítése folytán beszüntetett állások javadalmát s az azokat betöltő tisztviselők nyugdíjait leszámítva s viszont hozzáadva a két könyvelői állással járó fizetést, az évi többlet kitenne 29394 koronát, mely összeg azonban jelentésünkben II. alatt felsorolt összegekből szintén fedezetet nyerend.

Ezekben beszámolván előkészítő munkálatainkról, még egyszer van szerencsénk a kitűltött nagybizottságnak a leghatározottabban azon javaslatot tenni, hogy a tisztviselők és alkalmazottak javadalmainak emelése tekintetében az általunk a viszonyok szigorú szemmel tartásával megállapított — sajnos szerény — többletet elfogadni s az egyes állásoknak általunk imitt újból javasolt feltétlen megszüntetéséhez hozzájárulni s a közgyűlésnek ezek szerint azon javaslatot tenni sziveskedjék, hogy a fizetések végeleges rendezése az 1904. évi tisztújítástól kezdve végérvényesen életbeléptetessék és addig is, míg ez bekövetkezik, a tisztviselők és alkalmazottaknak a rendelkezésre álló és fentebb elősorolt alapok és megtakarításokból pótlék címén a felemelt fizetésnek megfelelő többlet megadását.

Immár feleslegesnek tartjuk újból hangsúlyozni ezen rendezés szükségességét és csakis azt jegyeztük meg, hogy egy haladni akaró városnak mindenkor legfontosabb kötelessége és érdeke az, hogy adminisztrációjának vezetőit oly javadalommal lássa el, hogy az anyagi gondoktól menten, tisztán hivatalának éljen és menten a nélkülözésektől, jó kedvvel és odaadással szolgálhassa létének fentartóját, kenyéradóját.

Végül megjegyeztük azt, hogy javaslatunk hosszú tárgyalások, beható vizsgálódások és komoly megfontolás eredménye és ennél helyesebb és célravezetőbb megoldást nem találunk.

Miért is kérjük, hogy a további tárgyalások és javaslatlétetek elul bennünket felmenteni sziveskedjék.

A képviselőházból.

— Radovánovics György beszéde. —

T. Képviselőház! Igazságtügyi kormányzatunk a kodifikáció terén, különösen a különböző eljárások tekintetében, soha nagyobb szorgalmat nem tanúsított és nagyobb munkát nem végzett mint most, és ezen tevékenységéről, mely hazánkat ezen a téren is az előrehaladott államok közé besorozni célozza, csak a hála és elismerés érzetével kell nyilatkoznom. Engedelmet kérek, ha az eljárások ezen modernizálása és az általa kitások szellemére vonatkozólag a gyakorlatilag szerzett tapasztalatok alapján igazságtügyi kormányzatunk figyelmét egypár körülményre felhívom. (Halljuk! Halljuk!) Én úgy találom, hogy mi tudományos elvek szerint, gyakran a legmodernebb iskolák tanainak megfelelőleg, a külföldi törvényhozások stíri idézése mellett kodifikáljuk eljárásainkat, de nem vagyunk kellő tekintettel a nép szokásaira, felfoghatási képességére, értelmiségének fokára, jogi meggyőződésére és érzetére, vagy a mint Neumann Armin képviselő ur mondja: e részben kodifikációnk nem mindig ered nemzeti talajból. Nézetem az, hogy mi inkább tudományosan helyesen, mint gyakorlatilag megfelelően kodifikálunk. Mert a tudományos jogi teóriákat, azok nem mindig és mindentől feltétlenül megálló örök igazságok és a külföldi törvényhozás példái a mi viszonyainknak gyakran meg nem felelnek. Így történik az, hogy a már évtizedek óta fennálló némely rendelkezések nem tudnak a nép jogérzetébe átmenni azért, mert kívül esnek azon a kereten, melyet a nép eljárási szabályainak tekintetében a saját tudása és jogérzete alapján alkot. És így történik az, hogy a kiadott rendelkezések néha egészen eltérő eredményt érnek el a gyakorlatban. Engedelmet kérek, hogy a sommás és büntető eljárásból egy-egy példát hozzak fel, a mely igénytelen nézetem szerint állításaimat igen plasztikusan bizonyítja. (Halljuk! Halljuk!)

Kétségtelen dolog, hogy az esedékességi elv teljes mellőzése, t. i. az a jogosultság, hogy a polgári peres eljárásban új ténykörülményeket az eljárás bármely stádiumában, sőt annak utolsó fokozataiban is lehet felhozni, az alperes álláspontját és védelmét könnyítő rendszabály akart lenni. Én, t. ház, részt vettem egy pár ezer tárgyaláson, de soha arra példát nem láttam, hogy egy jöhízemű alperes az eljárás felelősségi stádiumában új, a per előtt fenforgott ténykörülményeket hozott volna fel; de azt láttam, hogy ezen rendelkezést egyes fogas ügyvéd a költségek szaporítására használta fel; azt láttam, hogy ezt a rendelkezést a bivatászerű alperes a per elodázására vette igénybe; de sőt láttam azt is, hogy éppen azon felperesek, a kik ellen mi az alpereseket védeni akartuk, a felső és ideges alpereseket új körülmények folytonos felhozásával agyonzaklatták és töltik előnyüket kicsikartak azért, mert ezek a folyton új képeket mutató peres eljárástól szabadulni akartak.

Az új fenytő perrendtartás a közvetlenség és szóbeliség elvével lényegileg megfelel néptünk jogérzetének és bajlmainak; mert az, hogy a fel ne érintkezék közvetlenül bírójával, jogérzetének meg nem felelt. Azonban fettevünk az új büntető perrendtartásba tudományos teóriák kedvéért oly rendszabályokat is, a melyek egészen tulesnek a nép jogérzetén, felllmlják annak ítélőképességét és azt eredményezik, hogy a humánusnak kontempált új eljárás némely rendelkezéseiben éppen az ellenkezővé válik. Itt van pl. rá a felebbviteli rendszer.

Néptünk jogérzetébe már századok óta beleélté magát az a tudat, hogy a fél, ha a hozott fenytő határozatot vagy ítéletet sérelmesnek találja, az ellen jogorvoslattal él, hogy a felebbviteli kijelentés vádolt összes sérelmeit magában foglalja. Ez nézetem szerint helyes is, mert a vádoltól, az egyentől, a ki életét, becsületét és vagyonát védi, a végtárgyalás izgalmai közben helyes jogi disztinkciókat kívánni nem lehet. Azért kegyetlennek nyilvánult az a rendszabály, hogy a végtárgyalás izgalmaiban az ilyen vádoltoknak öntudatlan állapotban tett belenyugvási kijelentése visszavonható. Jogorvoslat van a büntető perrendtartásban nagyon sok, felebbezés, felfolyamodás, semmisségi panasz, kifogás, kijavítás, egy valóságos özöne a theoretikusan összeállított jogorvoslatoknak, de azok alkalmazása oly komplikált feltételekhez van kötve, hogy a védőnélküli vádlottra nézve majdnem lehetetlen. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon)

A legényesebb, a legfontosabb e felebbviteli nemek közt a semmisségi panasz és pedig nemcsak azért, mert az összes alaki sérelmeket magában foglalja, hanem különösen azért is, mert az egyedüli jogorvoslat, a melylyel egy ügyet a kuria ítélkezése alá lehet hozni, nemcsak alaki sérelem tekintetében, de bizonyos korlátok közt a büntetethez, beszámítás és a büntetés mértéke tekintetében is. Ez a jogorvoslat ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az azt használó fél nemcsak a bírósági intézkedéseket tartozik pontosan megjelölni, de a paragrafusra, sőt a paragrafus pontjára is tartozik hivatkozni, a melynek alapján a jogorvoslattal él és nemcsak ez szükséges, de a mennyiben a tárgyalás közben használja a jogorvoslatot, az ítélet meghozatala után kénytelen azt fenntartani, különben attól elállottnak tekintetik. Ennek a bonyolult rendelkezésnek természetes következménye, hogy nyolc tizedrésze a jogorvoslatoknak helytelenül beadottaként visszautasították és kétségelentül tudomása van arról a t. miniszter urnak, hogy a kuriánál egypár bíró nem is foglalkozik mással, mint folytonosan ezeknek a helytelenül beadott semmisségi panaszoknak visszautasításával.

Nem akarok több példát felhozni, t. ház, de állíthatom a nélkül, hogy félnek, hogy bármely gyakorlati jogász meg fog cáfolni, hogy eljárásaink tekintetében a legsürgősebb volna egy büntető perrendtartásnak némi rendelkezéseit egyszerűsítő törvény. (Igaz! Ugy van! a jobb- és a baloldalon.) Fejtegetésem konklúziója tehát az, hogy arra kérem az igazságtügyi kormányzatot, hogy eljárásunk tekintetében az egyszerűsítésre, a nép felfoghatási képességére, a jogérzetre, a felek ténykedésére, hogy úgy fejezzem ki magam, a magától érthetőségre nagyobb súlyt helyezni kegyeskedjék, mert ha nekünk jogunk volt kimondani, hogy minden polgár köteles ismerni a törvényeket, a melyeket hozunk, viszont kötelességünk oly törvényeket hozni, a melyek a nép értelmisége általános fókának megfelelőnek. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

A második körülmény, a melyre igazságtügyi kormányzatunkat felhívni bátor vagyok, a Horvátországban fennálló jogsegély kérdése. (Halljuk! Halljuk!) Horvátország igazságtügye autonóm, teljesen eltérő polgári törvénykönyve, polgári fenytő eljárása van, mienktől eltérő vadászati törvénye, erdőtörvénye; a mienktől eltérő bányatörvénye, dacára annak, hogy az 1868. XXX. t. c. kimondja, hogy a bányatörvény közös. (Igaz! Ugy van!) Eltérő a mienktől a halászati törvénye, dacára annak, hogy ebből az a nevesítéses helyzet áll elő, hogy közös folyókön, mint pl. a Duna, a Dráva torkolatától a Szávaig az egyik oldalon a halak és rákok más kíméleti időben részesülnek, mint a másikon és máskor az intézkedések ezekre nevez.

Plösz Sándor igazságtügyminiszter: Ez nem az én dolgom.

Radovánovics György: De ezeket nem akarom sérelmekként felállítani, mert nagyrészt mi sem vagyunk teljesen unifikálva Magyarországon törvényileg. De tartozom ezt idehozni a t. képviselőház elé. Ezek, a mennyiben akadályai a közforgalomnak, mégis csak természetes folyamataival a fennálló közjogi viszonyoknak. De vannak ezen törvényi eltéréseknek kinövésai is és én, a ki ismerem a horvát viszonyokat, állíthatom, hogy véletlenül keletkeztek ezen kinövések, de oly természetűek, hogy nemcsak forgalom, de már az állami egytív tartozás szempontjából is okvetlenül eliminálandók. Érttem ezek alatt az oly horvát törvényeket, melyek a mienktől nemcsak eltérnek, hanem azokkal homlok-egyenest ellenkeznek, úgy hogy a törvények pontos betartása esetén voltaképp a két állam közt a kölcsönös jogsegély ki volna zárva. Legyen szabad ez esetre nézve is egypár példát felhozni.

A mi törvényeink szerint ingatlanokra vezetett végrehajtásnál a per bírósága, a járásbíróság, kereskedelmi vagy váltóbíróság elrendeli a végrehajtást, megkeresi az ingatlannak illetékes telekkönyvi hatóságát és az összes további végrehajtási lépéseket, árverést az ingatlanok telekkönyvi hatósága rendeli el és fogantositja. Horvátországban éppen az ellenkező szabály áll; ott t. i. a per bírósága elrendeli a végrehajtást, fogantositja a bekebelezést a telekkönyvi hatósággal, de a további lépéseket és az árverést ismét csak a per bíróságánál kell kéri.

A per bírósága elrendeli az árverést és fogantositás végett megkeresi az ingatlan telekkönyvi hatóságát. Mi következik ebből a gyakorlatból? Az, hogy ha ma a magyar bíróság horvát ingatlanra elrendeli az árverést, akkor ez további következményeiben fogantositatlan, mert a horvát telekkönyvi hatóság nem rendeli el az árverést, e szerint tehát, hogy legyen foganatja, eredménytelen, kénytelen a magyar bíróság horvát árverési kérvényre horvát árverési feltételek mellett árverést elrendelni horvát ingatlanra, csak azért, hogy az ő megkeresvénye in ultima analisi teljesíthető legyen. Ha a

horvát bíróság elrendelte a magyarországi ingatlanra, akkor természetesen egyszerű a dolog, mert az illető horvát fél a magyar telekkönyvi hatóságnál kérelmezi az árverést és megy tovább a mi eljárásunk szerint. Egy másik példa a büntetőjog köréből. Levél által elkövetett becsületsértésnél és rágalmazásoknál a mi judikaturánk szerint a címzett lakhelye, a levél rendeltetési helye képezi a tett elkövetésének helyét és ez állapítja meg a bírói illetőséget.

Horvátországban megfordítva áll az eset, ott a levél irásának helye képezi a tett elkövetésének helyét és a bíróság illetékességének helyét. Egy példa a házasságjogból. Házasságjogunk értelmében magyarországi fél külföldi fellel — és házasságjogi szempontból Horvátország külföldnek tekintetik — házasságot köt, köteles az illető állam illetékes hatóságától bizonyítványt előállítani, hogy az ottani állam törvényei értelmében a házasságnak nincs törvényes akadály. Ily bizonyítványok az összes nyugati államoktól, sőt Szerbiától is kaphatók, mert a szerb kormányzat a lelkeszi hivatalokat deklarálta erre illetékes hatóságoknak, csak éppen Horvátországból nem kaphatók. Ebből az abszurd helyzet következik, hogyha a magyarországi fél ausztriai vagy szerbiai fellel köt házasságot, azt minden akadály nélkül teheti, ha azonban magyarországi fél horvát fellel köt házasságot, erre miniszteri dispensáció kell. Ez nézetem szerint nem fér össze az egyfűrtartozással. Én jól tudom, hogy Horvátország igazságtügyi autonómiaja folytán az imperatív beavatkozás ezekben a kérdésekben ki van zárva, de azt tartom, hogy ezen ellentétnek kiegyenlítése mindkét rész érdekében fekszik, s én arra kérémm kormányzatunkat, hogy a horvát törvényhozásnak figyelemmel kísérése mellett baráti érintkezés útján ezen ellentéteket úgy a multra, mint a jövőre nézve elhárítani méltóztassék.

Még egy kérdésre akartam részletesebben kitérni és ez az ügyvédi kar függetlenségének kérdése. (Halljuk! Halljuk!) De miután erre nézve előttem szökött t. képviselőtársaim már nagyon kimerítően nyilatkoztak és utánam következtek, erre nagyon hivatott kartárs csak szintén nyilatkozni fognak, legyen szabad e részben csak egy indokot felhoznom, mely az eddig felszólalt urak által fel nem hozott, de mely nézetem szerint a legfontosabb. (Halljuk! Halljuk!) Én úgy tartom, hogy jogpolitikai szempontból soha oly szűkség nem volt Magyarországon feltétlenül független ügyvédi karra mint most, (Igaz! Ugy van!) mert az összes ugy megalkotott, valamint javaslatként a ház előtt fekvő eljárásainkban az a tendencia van, hogy a felebbviteli rendszer lehetőleg korlátoztassék. Másrészt sziveskedjék figyelembe venni azt, hogy mi azzal, hogy a bizonyítékok szabad mérlegelését behoztuk, a bírói karnak oly batalmat adtunk kezébe, a milyennel eddig soha nem birt. (Igaz! Ugy van!)

Sziveskedjenek figyelembe venni, hogy mi nagy részben visszatértünk a 30 év előtti kinevetett állapotra, az u. n. bírói böles belátás korszakára; igaz, hogy más irányban, de sokkal batályosabban és oly értelemben, hogy a bírák most eddig nem birt batáskörrel foguak rendelkezni, a mely annyival nagyobb, mert teljesen ellenőrizetlenül tisztán a bírák lelkiismeretére van bízva. Én tisztelettel viseltem Magyarország bírói kara iránt, de mégis azt hiszem, hogy ezzel a nagy batalommal szemben, a melyet a bírói karnak most adunk, a hazai polgári jogbiztonság szempontjából azt az ellenőrzést, azt a biztonsgági szelentyűt, mely egyedül az ügyvédi kar függetlenségén alapul, nem mellőzhetjük. A költségvetést elfogadom. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

H i r e k .

Egyházi kinevezések. O felsége a király a kalocsa-bácsi érseki egyházmegye két kintű tagját tüntette ki. Ugyanis dr. Steecz György t. b. kanonoknak és apatini plébánosnak címzetes apátságát, Márton Mátyás ókanizsai plébánosnak a címzetes prépostságot adományozta. A kinttetéses hire, ugy egyhazi, mint világi körökben, — hol közbeeslésben és tiszteletben állanak, — általános örömet keltett.

Érettségi biztos. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zombori felső kereskedelmi iskola érettségi vizsgálataiboz miniszteri biztossal Kirschner Béla címzetes kir. főigazgatót nevezte ki.

Főigazgatói látogatás. Dr. Schack Béla a felső kereskedelmi iskolák kir. főigazgatója — kinek városunkba való érkezését lapunk mult számában már jeleztük — két napon át pénteken és szombaton vizsgálta meg az intézetet. A vizsgálat folyamán, mely az iskola beléletének minden fázisára, a vezetésre, a tanításra behatóan kiterjeszkedett, a főigazgató meggyőződött arról, hogy városunk ezen kiváló kulturintézetének vezetése mintaszerű, tanári karának tanítói és nevelői munkássága pedig szakavatott, buzgó és fárdatlan. Ezen tapasztalt szép eredményért a főigazgató teljes elismerését fejezte ki. A tanári értekezleten a főigazgató behatóan ismertette a kereskedelmi iskolák reformjának vezéreszméit. Látogatása emlékére a tanuló ifjúságnak egy napi szünetet engedélyezett és tiszteletére a tanári kar szombaton este az Elefant szállóban vacsorát rendezett. Dr. Schack Béla vasárnap reggel utazott el városunkból.

Kinevezés. A m. kir. igazságtügyminiszter Kiss Mátyás szabadkai törvényszéki napidíjast a nagyigmándi járásbírósághoz irnokká nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. Szöllösy Ernót a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla területébe joggyakornokká nevezte ki.

Kanonoki installáció. Dr. Hoffmann Károly és dr. Valibora Ágoston új kanonokokat iaktatják be a szokások ünnepeké közt új stallumukba.

Adomány. Császká György kalocsai érsek a zentai batárban lévő Kávia pusztán épült kápolnára 1000 koronát adományozott.

Áthelyezés. A honvédelmi miniszter Pál Lajos csendőrfőhadnagy szabadkai parancsnokot Kaposvárra és Klatrovecz Géza csendőrfőhadnagyot Besztercéről Szabadkára helyezte át.

Lemondás. Willmann János Baja város tisztí mérnöke, hódásghí földink, nagyterjedelmű magánfoglalkozása miatt tisztí állásáról lemondott. A város szép képzettségű és ernyedetlen szorgalmu tisztviselőt veszít távozásával.

HIRDETÉSEK.

2145. szám.
kig. 1902.

Hirdetmény.

O Kanizsa község 2 országos vásárának helypénzszedési joga folyó évi május hó 4-én délelőtt 9 órakor fog O Kanizsa községbába kis tanácstermében nyilvános szóbeli árverésen a folyó évre bérbe adadni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi közigazgatási jegyzői irodában betekintheők.

O Kanizsán, 1902. évi április hó 27-én.
Laczkovits Károly, Popovits György,
közs. jegyző. közs. bír.

465. szám kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Rendőrvezetői állás évi 720 korona és egyenként 480 koronával javadalmazott két gyalogrendőri állásra folyó hó végéig pályázatot hirdet Lality község elöljárósága.

Lality, 1902. évi április hó 18-án.

2-2

Az elöljáróság.

1282. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Képviselőtestületünk 73/1902. számú határozatából kifolyólag Mohol község belterületén 2 artézi kut létesítendő.

Felhivatnak mindazok, kik ezen munkálatra vállalkozni óhajtanak, hogy költségvetéseikkel felszerelt ajánlataikat 1902. évi május hó 20-ig bezárólag alulírt elöljáróságnál okvetlen beadni sziveskedjenek.

Mohol, 1902. évi április hó 21-én.

Az elöljáróság.

414. szám.

kig. 1802.

Pályázati hirdetmény.

Uj-Palánka községnél egyenként évi 504 korona — utólagos havi részletekben esedékes — javadalmazással két gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetnek s felhivatnak folyamodók, hogy kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 15-ig alulírt elöljáróságnál nyújtsák be.

Uj-Palánka, 1902. évi április hó 26-án.

Büchler Róbert, Wagner Vilmos,
jegyző. bír.

Pályázati hirdetmény.

Bácsnifalu községben egy, havi utólagos 40 korona fizetéssel egybekötött közrendőri állás trespédett meg.

Felhivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket és pedig:

- a) a magyar honpolgárságot,
- b) a védőkötelezettségnek elégtételt igazoló okmány,
- c) erkölcsi bizonyítvány,
- d) orvosi bizonyítvánnyal felszerelve, folyó évi május hó 9-ig alulírt községi elöljárósághoz adják be.

Az irni és olvasni tudáson kívül megkívánatik még, hogy a magyar nyelven kívül bármely szláv nyelvet beszélje.

Bácsnifalun, 1902. évi április hó 27-én.

Az elöljáróság.

903. szám.

tkvi 1902.

Árverési hirdetmény.

Jergits Szima déronyai lakos végrehajtónak kisk. Ott Marianna és kisk. Ott Jakab, képviselve atyjuk Ott Marton t. és t. gyámjuk déronyai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés vagyonközösség megszüntetése, 66 korona eddigi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 187. § értelmében a zombori kir. törvényszék, a hódásági kir. járásbírósg területén lévő, Deronya községben fekvő, a déronyai 638. sz. tkvi betétben az A. I. 1-2. sorszám alatt foglalt kisk. Ott Marianna és kisk. Ott Jakab, ugy Jergits Szima nevén álló 506. és 507. hr. sz. 181. ö. i. sz. ház és beltelekre 902 korona utóajánlati összegben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1902 évi május hó 12-ik napjának délutáni 3 órája Deronya községhezához tűzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 90 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hódáságon, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi április hó 2-án.

S z a b ó,

kir. járásbíró.

601. szám.

kig. 1902.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Nádaly község határában levő községi (közűlő) közutak felmérése, kijelölése és azokról törzkönyv s térképek elkészítésére — és pedig az 1890. évi I. t. c., valamint a 610/közgy. ex 1897. számú vármegyei szabályrendelet 3. §-ában foglaltak szoros betartása mellett — ezennel pályázatot hirdetnek.

Ennélfogva felkéretnek az okleveles mérnök urak, hogy a kérdéses szakmukára vonatkozó ajánlataikat folyó évi május hó 20-ig a községi elöljárósághoz benyújtani sziveskedjenek.

Nádaly, 1902. évi április hó 18-án.

3-3

Az elöljáróság.

2436. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bresztovác, B.-Doroszló és O-Sztapár nagyközségekből csoportosított és B.-Bresztovác székhelyvel megállapított 1200 korona készpénz fizetés, hivatalos utazások alkalmával az egyes községek által természetben kiszolgáltatandó fuvar, továbbá az állatok gyógykezelésének az 1888. évi VII. t. c. 103. §-a szerint egyezségileg avagy szerződésileg biztosított díjazással egybekötött körállatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 20-ig hozzám nyújtsák be.

Apatin, 1902. évi április hó 18-án.

D e ű K,
főszolgabíró.

KÉTT-LAKK

legkínáltabb miközöl-szer pulha padló számára.

Szegedben
padló-viasz „Gloria“
legjobb és leggyorsabb bevezető-szer
kemény padló számára.

Fehér „Glasur“-fénymaz
legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablakkereszkék sly. ünnomani befestésére.
I doboz ára 90 fillér.

Mindenkör kaphatók: 8-6

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

375. szám. kig. 1902.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján ki adott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzkönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezennel pályázatot nyitnak.

30. akv. szám.

16/II. 1902.

Kihirdetés.

A gyulafalvai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető helyettese kihirdeti, hogy:

1. Bodonyi Péter, ki családi állapotára nézve nőlen és a kinek vallása rom. kath., állása (foglalkozása) földmívelési napzámos, lakóhelye Dragotin (Szlavónia), születési helye Csonopla, ideje 1879. évi február hó 16-ik napja s aki Bodonyi Fábán és Bodonyi Fábánné született Németh Mária dragotini lakosok fia.

2. Tóbiás Margit Katalin, ki családi állapotára nézve hajadon és akinek vallása rom. kath., állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Gyulafalva 296. szám, születési helye Bács-Kula, ideje 1883. évi június hó 8-ik napja s aki Tóbiás Mihály és Tóbiás Mihályné született Tóbi Rozália gyulafalvai lakosok leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatnak mindazok, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi elöljárósága (illetve anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Gyulafalván és a „Bácska“ című hírlapban.
Kelt Gyulafalván, 1902. évi április hó 15-ik napján.

Tóth János,

anyakönyvvezető-helyettes.

329. szám.

1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósg 1902. évi V. 193. számú végzése következtében dr. Gombos Ignác zombori lakos ügyvéd által képviselt Pach Emánuel bécsi cég javára Scherer Ferenc zombori lakos ellen 450 kor. és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 5590 koronára becsült bútórakúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírósg V. 193/3. 1902. számú végzése folytán 450 korona tőkekövetelés, ennek 1902. évi január hó 17. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen — kor. — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban adós üzletében leendő eszközülésére 1902. évi április hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

Kelt Zomborban, 1902. évi március hó 29-én.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

45169. sz.

I. 1902.

Árlejtési hirdetmény.

A titeli kincstári hajóhidhoz tartozó és a hidbérlet használatában álló épületeknek javítása 703 kor. 07 fill. azaz: „Hétszázharom korona 07 fillér“ költséggel előirányoztatván, eme javítási munkálatoknak keresztül vitele céljából árlejtés hirdetnek.

Felhivatnak vállalkozni szándékozók, hogy a vállalat elnyerése iránti irásbeli zart ajánlataikat 70 (hetven) korona bánatpénz kapcsán a kir. pénzügyigazgatósághoz (I. emelet, I. ügyosztály) folyó évi május hó 7-én délelőtt 9 óráig nyújtsák be.

A munkálat a legelőnyösebb ajánlatot tevőnek fog kivitelre nyomban átadni azzal a kötelezettséggel, hogy a munkálat további 6 (hat) hét alatt lesz befejezendő s felülvizsgálás és átvétel alá bocsátandó.

Utóajánlatok s elkeve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A költségvetés és részletes feltételek a titeli kir. adóhivatalnál megtekinthetők.

Zomborban, 1902. évi április hó 25-én.

Györffy Géza,

kir. tanácsos, pénzügyigazgató.

1137. szám.

tkvi 1902.

Árverési hirdetmény.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint dr. Hirmann Ferenc t. ügyész által képviselt Bács-Bodrogh megye árvaszéke javára Gálitz István tatabázi lakos ellen az árverés 238 kor. 96 fill. tőkekövetelés, ennek 1879. évi február hó 8-tól járó 8% kamatai, 45 kor. 60 fill. eddigi megállapított, 16 kor. 30 fill. ezuttali és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. és 146. §-ai értelmében a szabkai kir. törvényszék területén lévő Tatabáza község A. I. 1418., 1419., 1420., 1421., 1571. és 1786. hr. sz. a. foglalt ingatlanokra 2311 kor. és az ugyanott A. † 735. és 2142. hr. sz. a. foglalt ingatlanokra 101 kor. becsárban ezennel elrendeltetik és annak Tatabáza községhezánál leendő megtartására 1902. évi május hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája kitűzettek, mely alkalmmal a jelzett ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladtni fognak.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikok 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt, az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 5% kamatokkal együtt a szabkai m. kir. adóhivatalba befizetni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóság irattárában és Tatabáza községhezánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Bács-Almásán, 1902. évi február hó 14-én.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

A bács-almási kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Női divatterem.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy az eddig is előnyösen ismert **női konfekció-készítő műtermemet**, megrendelém buzditására.

női ruha divatteremmé

alakítottam át. A midőn erről a m. tisztelt hölgyközönséget értesitem, becses figyelemüket divattermemre bátorkodom felhívni, egyben megjegyzem, hogy továbbra is **női konfekciókat** is készítek.

Vidéki megrendeléseknél mérték- és próbavétel végett készséggel kimegyek. Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy t. megrendelém teljes megelégedését kiérdemeljem.

A m. tisztelt hölgyközönség b. megrendeléseit kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

MARKOVITS IMRE,
női konfekció és ruhakészítő.

12-10 Lakas: Desák Ferenc-köszút (Korzó).

Dr. Schlieszer Ármin

ujvidéki ügyvéd irodáját a főutca 10. sz. alá, a kenyér-utca sarkán levő Csuresits-féle házba helyezte át. 2-1

Szabadkézből eladó

közel a városhoz, a Sikara-erdő alatt, gyönyörű fekvésű, nyaralónak is nagyon alkalmas cirka 5 katasztrális holdnyi

szállás,

lakházzal, konyha, pince, istálló, felszerelt összes melléképületekkel, léckerítéssel elkerített gyümölcsös, konyha- és virágkerttel s nagy udvarral.

Bővebb értesítés kapható **Kovacsits Radivoj** vászon és szövetárak kereskedésében belvéros 17. szám alatt, a Szent-György-téren. 3-3

Allást keres

egy a jegyzői irodai teendőiben teljes jártassággal bíró fiatal ember; jó írásánál fogva esetleg ügyvédi irodai munkákra is vállalkozik. — Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 3-2

413. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Uj Szivac községben lemondás folytán megüresedett gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

Ezen állás javadalmazása évi 480 korona fizetés, mely a községi pénztárból havi utólagos részletekben fizetetik ki.

A rendőri felszerelést a község adja, a ruházatot ellenben a megválasztandó saját költségén szerzi be.

Felhívjuk a pályázni szándékozókat, hogy sajátkezűleg irt és a rendőri szervezési szabályrendelet követelményeinek megfelelően felszerelt kérvényüket **f. évi május hó 1-sejéig** a községi eljárárságnál nyújtsák be.

Uj Szivac, 1902. évi április hó 16-án.

Eimann Károly, **Werner Frigyes,**
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.

Alkalmazást keres

a jegyzői teendőiben jártas, szépírású egyén, a ki magyar, német és szerb-horvát nyelven ír és fogalmaz, községi jegyzői irodába vagy közjegyzői, esetleg ügyvédi irnoknak ajánlkozik.

Cím a kiadóhivatalban. 2-2

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Telefon szám: 18.

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánlják nagy készletüket 6' és 2⁰⁰ hosszú igen szép minőségű **hasított és gömbölyű tölgya szőlőkarókból** jutányos árak mellett, ugyiszintén **5' és 6' hosszú lucfenyő szőlőkaróikat** minden mennyiségben 10-6

ERNST JÁNOS és ROTH
fakereskedők UJVIDÉKEN.

Pályázati hirdetmény.

928. szám.

kig. 1902.

Szonta, Gombos és Prigl-Szt.-Iván nagyközségekből csoportosított és Szonta székhellyel megállapított 1200 korona készpénz fizetés, hivatalos utazások alkalmával az egyes községek által természetben kiszolgáltatandó fuvar, továbbá az állatok gyógykezeléséért az 1888. évi VII. t. c. 103. § a szerint egyezségeleg avagy szerződésileg biztosított díjazással egybekötött körállatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket **folyo évi május hó 25-ig** hozzám nyújtsák be.

Apatin, 1902. évi április hó 18-án.

Jeisel Henrik,
th. főszolgabíró.

Csak 10 napig látható a Vadászkiirt szálloda előtt

SCHERER KÁROLY

MECHANIKAI PLASZTIKUMA.

A plasztikum reggel 9 órától est 10 óráig van nyitva.

Egy 30 méter hosszú fényesen kivilágított s minden kedvezőtlen idő ellen óvott KIÁLLÍTÁSI CSARNOKBAN, mely tartalmazza: * * * * *

A mechanika, plasztika, szobrászat és festészet legújabb és legnagyobb műveit, csupán életnagyságu alakok minden életheen utánóva, nagyszerű természetrajzi gyűjtemény, köztük 150 éves krokodilus, egy igen szép Stereoskop kiállítás valódi transparent fényképpel, melyben a világ összes részéről városok, helyiségek, tájképek, a legújabb operák és ballettek láthatók. A népfaj kiállítás, melyben az 5 világrév bennszülött lakóit láthatjuk kiállítva. * * * * *

Uj! A népfaj kiállítás * * * * *

a mongol, maláj, etilop és amerikai népfajok népei és azoknak legritkább törzse vannak kiállítva egy hü gyűjteményben, melyből a népek szokásait, azoknak viseleit ismertetjük meg. A **phisika-terem**, melyben a phisika és technika legújabb és legnagyobb műveit vívmányai lesznek bemutatva.

Élve! UNDINE A VIZEK TÜNDERNŐJE. Élve!

A szemlélő közönség egy esodaszép barlangszerű tájat lát egy hegységes vidék mentén, melyeken a hullámok csapnak át. Reggel, midőn a nap aranyos sugarai még szürkülve sütnek a földre, ekkor kel fel **Undine** a vizek tündére, hogy magasan a hullámok felett szabadon a levegőbe repüljön. Látjuk, a mint **Undine** lassan eltűnik s mint **Loreley** a sziklák tündére jelenik meg. Bűvös, varázsos hárfajátékával egy halászlányt esábit elő, mely annyira el van ragadtatva **Loreley** játéka által, hogy belé szeret, de midőn hozzá akar nyulni, őt csolnakjával együtt a hullámok elnyelik. **Loreley** eltűnik és ismét **Undine** jelenik meg, ki szabadon a levegőben vegzi előadását s utóljára fejfel lefelé tűnik el a közönség szemei előtt, megjelenik mint **Hungaria** pajzs és karddal szeretett hazánkat díszítve. Záratkul: **Undine** szeretett Eirályunkat díszíti. Mindez szabadon, remekül kivilágított színpadon történik. Ezen gyönyörű átváltozások a phisikának legújabb vívmányait képezik és valóban bűvészi hatást keltenek a látogató közönségre, úgy annyira, hogy valóban a mese és álom birodalmában érzik magukat. Hogy történnek az átváltozások? A kérdés „hog” rejtelmy marad. Miután kiállításom minden tekintetben csak a legújabb és legszebbet mutatja s így valóban mindenkinék egy kellemes szórakozást nyújt, minél fogva a nagyérdemű közönség szíves pártfogásáért eszedezem. Teljes tisztelettel

BELEPTIDIJ SZEMÉLYENKÉNT 15 KRAJCAR. * * * * *

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és díszműbádogos

ZOMBOR. (Bácska.)

Dús raktár mindenféle

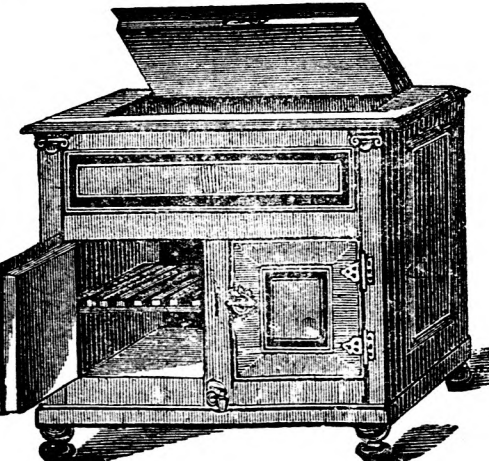
jégszekrényekben,

(vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkádakban

és konyhafelszerelésekben

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárúk elkészítettnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetnek.

Javítások olcsón és pontosan.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvomdájából.

ELŐFIZETÉS
Egész évre...
Fél évre...
Negyed évre...
A lap szellemi...
küldemények...
nek, anyagiak...
nosnak küld...

Egyes szám ár

Szerb kongressz

Előkelő és be...
cikkelyt, melynek n...
szívesen adunk helye...
Öfelsége a Ki...
folyó évi június la...
ronájának területé...
kongresszusa egy...
végre valahára le...
szerb ajku polg...
autonom ügyét és...
telenségeknék és...
lahára véget vetri...
szerbjeink egyházi...
mértvben felburjáz...
Az 1868. évi...
kongresszus által...
15-én öfelsége ált...
bályok értelmében...
három évenként...
említett szervezeti...
tartozó folyó ügy...
tozó viszonyoknak...
és ezekre vonatkoz...
törvényeinek korlá...
hagyása alá terjesz...
rendeletekkel önáll...
Dacára ezen tö...
kongresszus sohas...
ha időről-időre, u...
egybe is hivatott...
vélel történt, ugy...
intézhette el a me...
vagy miként ez 18...
ben volt patriárkai...
miként az 1897-ben...
és napirend megá...
anélkül, hogy érd...
kezdhetett volna...
Ez a kellőleg...
törvénynyel teljes...
hogya a most egybeli

A „BÁCSKA

Tavaszi ébredése...
Anny köznap ut...
Rütyező, sarjad...
Jobban ltktet a...
Azurkek sátora...
Legyen szent t...
Szazezer ajakna...
Forduljon bánat...
Csókolózó szello...
Bábajad, varáz...
Nem balt meg...
Fő, fa, virág éle...
Harmatespp gy...
Smaragdöld sá...
Éneklő, mulató...
Kicsattanó ajk...
Minden bokor a...
Bujdosik a pal...
Szónokolni senk...
Hamis tanítást...
De szent fogadás...
Mig a közjónak...

Hol maradt a vir...
Május virradat...
Illatot, színpomp...
Hol a madarsere...
Ijesztő arcotok...
Rekedten rikács...
Piszkos labatoka...
Utszéli bokorba...
Munkátlan kez...
Mosdatlan szató...
Ki inuen! A réte...
Ne mérgezze bim...
Szent hely ez, m...
Viszálykodó bes...
Ostort fogok r...
En, ki e templom...